

Joulupukki ja kuusen lasipallot matkasivat Saksasta Amerikkaan

Böömiläiset jatkavat koristeiden valmistusta

Petri Lyy
petri.lyy@lehti.fi

RIIHIMÄKI | Lasisia joulukuusenkoristeita esiteltiin Riihimäellä Suomen lasimuseossa ensimmäisen kerran jo vuonna 1987.

Koristeiden myyntinäyttely on vakiintunut joulun odotustapahtumaksi, ja tänä vuonna koristeista on koottu myös varsinainen näyttely.

Esillä on böömiläisiä koristeita sekä lasihelmistä että puhalletusta lasista.

Joulukuusen koristelu on tehnyt melkoisen kulttuurimatkan.

Intendentti Kaisa Koivisto

Joulukuusenkoristeiden valmistaminen keksittiin 1800-luvun puolivälissä Saksassa pienessä Lauschan kylässä, joka rautaesiripun aikana kuului Itä-Saksaan.

Saksasta koristeiden valmistus levisi Böömiin, joka tuolloin kuului Itävalta-Unkariin ja joka nyt on osa Tšekkiä. Saksalaistyypisiä puhallettuja lasipalloja tehtiin Böömissä jo ilmeisesti ennen ensimmäistä maailmansotaa.

Joulukuusen koristelu on tehnyt melkoisen kulttuurimatkan, toteaa intendentti Kaisa Koivisto.

Joulupukki ja koristeet muuttivat ensin Saksasta Amerikkaan, ja amerikkalainen joulupukki ja koristelutyyli ovat nyt valloittaneet maailman.

Koristelumuoti levisi Suomeenkin nopeasti, ottaen huomioon ajan ja silloiset tietoliikennetyt.

Koivisto on nähnyt kuusen lasipallojen myyntimainoksia jo 1950-luvun suomalaisissa lehdissä.

Näyttelyssä esillä oleva palloilla koristeltu joulukuusi on amerikkalaisen runsas.

Toinen näyttelykuusi kantaa helmistä koottuja koristeitaan hieman vaatimattomammin.

Toisen maailmansodan jälkeen böömiläiset helmikoristeita ja saksalaistyypisiä pallokoristeita valmistaneet yritykset kansallistettiin.

Tšekkoslovakian vuoden 1989 samettivallankumouksen jälkeen yritykset jälleen yksityistettiin, vanhoja yrityksiä käynnistettiin uudestaan ja uusien

Intendentti Kaisa Koivisto sovittelee perinteisten lasipallojen joukkoon vielä perinteisempää helmikoristetta. Kummankin koristetyypin valmistus jatkuu Böömissä nykyisen Tsekin tasavallan alueella.

Näyttelyssä on esillä lasisten kuusenkoristeiden koko värikirjo.

yrityksiä perustettiin.

Tšekki ja Slovakia irtautuivat toisistaan vuonna 1993.

Böömi jäi Tsekin tasavallan alueelle, ja koristeiden tuotanto jatkuu.

Böömin tšekkiläisillä koristeilla on suomalainen maahantuoja, joka on ollut mukana näyttelyn kokoamisessa. Esillä on koristeita viideltä eri valmistajalta.

ajalta.

Vuoden 1987 näyttelystä lasimuseolle jäi itäsaksalaisia joulukoristeita, joita edelleen käytetään museon aulaan olevan ison kuusen somisteina. Iso kuusi ei vielä ole paikallaan.

Saksalaiset tai saksalaistyypiset helmi- ja lasikoristeet ovat lähinnä aitoja ja alkuperäisiä.

Kilpailevia valmistajia löytyy Kaukoidästä.

Pohjoismaiden ainoa joulukoristeiden valmistaja on helsinkiläinen K. A. Weiste Oy, jonka tuotteita viedään yli 30 maahan.

Yhtiön uutuuksia 1960-luvulla olivat PVC-muovista valmistetut särkymättömät koristepallot.

Joulukuusenkoristeita Böömistä -näyttely 8.11.–31.12. Suomen lasimuseossa, Tehtaankatu 23, Riihimäki. Avoimena klo 10–18, ma suljettu. Vuoden loppuun asti jatkuvia näyttelyitä ovat myös Tapio Wirkkala – Taidelasia ja hopeaa Kyösti Kalloksen kokoelmasta sekä Vanhaa suomalaista lasia 1700- ja 1800-luvulta. Museo on suljettu tammikuun ajan. Suomen lasimuseon joulumyyjäiset la 23.11. klo 11–15.